

NOČEMO BITI SAMO RIBIČI, HOČEMO BITI KAPITANI!

ALMA MATER PRVE GENERACIJE slovenskih pomorščakov

Otvoritev novih prostorov in zaključek šolskega leta na Slovenski pomorsko-trgovski akademiji v Piranu

In pluli bomo skozi viharje... In v nami pojde naša domovina, in njen ponos in čast, hura!

sko-trgovske akademije, ki je bila ustanovljena dne 4. oktobra 1945 s odlokom št. 293 PVOO za Slovensko Primorje in Trst, ki je takoj po osvojitvi spoznal važnost zavoda, ki bi vajarjal kadre slovenskih pomorščakov, naslednikov krasih ribičev in čuvarjev slovenske obale. Pouk pa se je iz tehničnih razlogov pričel šele 1. marca 1947.

den Ivo pa je dobro recital Maksima Gorkega «Pesem o burjevestnikih». Nato je mešani mladinski pevski zbor SPTA, učiteljska, gimnazijska in Portoroška ter zadržnega četja zapeli dve pesmi: Mateičevu «Sloboda in narodno» «Pismo iz Koroške».

marjarjev v Boji Kotorški iz leta 1918. Za zaključek so gojenici zapeli svojo: «Pesem slovenskih pomorščakov».

Table with names and amounts: PREJSNJI ZNESEK 597.261, KLUN ERNEST 200, CASTELLANI AVUGUST 200, JELINI JOSIP 200, CELIHAR LADISLAV 200, SINOZIC CIRIL 200, LADIC RUDI 300, KRASEVEC PEPCA 1.000, UKMAR RUDI 2.000, P. D. «LONJER» 4.220, SKUPAJ 606.781

Novi Gorici so položili temelje

Na gradilišču Nove Gorice je bila v nedeljo 13. t. m. velika slavnost polovične pruge temelja Nove Gorice. Za ta slavnostni dan se je gorško ljudstvo v navdušenju pripravilo.

GOJENCI SLOVENSKE POMORSKO-TRGOVINSKE AKADEMIJE V PIRANU MED UČNO URO V NOVIH PROSTORIH

NOVI BEOGRAD

milijonsko mesto Titove dobe

Gospodarsko-politični pogoji v našem delu, planska izgradnja, nagli tempo industrializacije in elektrifikacija ter naglo naraščanje kulturnih potreb naših narodov so omogočili in terjajo izgradnje velikih Beograda, glavnega mesta Federativne ljudske republike Jugoslavije.

danjem delu, nad avtokomando. Potniški železniški promet je izločen iz tovarnega, za katerega bodo zgrajene postaje po vsej periferiji mesta.

Beograda bodo stale v okrog 400 m širokem zelenem pasu ob bregu Save in Donave. Ob robu tega zelenega pasu bo držal vzdolž brega prostorni bulvar, na no tranji strani pa bo široka izprehajalna in manifestacijska ulica, ki bo držala mimo vseh treh glavnih objektov. Ves novi del mesta bo zgrajen s prostorojimi stolpnimi poslopji v zelenju.

Novi del mesta bo povezan s mestom na desnem bregu reke z več mostovi za pešce ter mostovi za železniški in motorni promet. Ime mostov za motorni promet bo eden na prehodu glavne prometne magistrale, pri sedanjem križišču «Mostar», drugi pa na kraju velikega železnega mostu, ki je bil med vojno razrušen.

Glavna prometna magistrala mesta bo avtomobilska, cesta v smeri severozahod-jugovzhod. Ta cesta drži po dolini potoka Bare, preko makroloških sedel, naprej po makroloških sedel, naprej po makroloških sedel, naprej po makroloških sedel.

Novi del mesta bo povezan s mestom na desnem bregu reke z več mostovi za pešce ter mostovi za železniški in motorni promet. Ime mostov za motorni promet bo eden na prehodu glavne prometne magistrale, pri sedanjem križišču «Mostar», drugi pa na kraju velikega železnega mostu, ki je bil med vojno razrušen.

Novi del mesta bo povezan s mestom na desnem bregu reke z več mostovi za pešce ter mostovi za železniški in motorni promet. Ime mostov za motorni promet bo eden na prehodu glavne prometne magistrale, pri sedanjem križišču «Mostar», drugi pa na kraju velikega železnega mostu, ki je bil med vojno razrušen.

Novi del mesta bo povezan s mestom na desnem bregu reke z več mostovi za pešce ter mostovi za železniški in motorni promet. Ime mostov za motorni promet bo eden na prehodu glavne prometne magistrale, pri sedanjem križišču «Mostar», drugi pa na kraju velikega železnega mostu, ki je bil med vojno razrušen.

Prej vojno je šel Beograd s svojo ožjo okolico okrog 800.000 prebivalcev. Med vojno je bilo porušenih in poškodovanih nad 11.000 poslopij. Samo leta 1941 je bilo porušenih in poškodovanih okrog 800 poslopij, medtem ko je bilo štiri tisoč poslopij z deset tisoč stanovanjskih enot povsem onesposobljenih za uporabo. Zdaj šteje Beograd s svojo ožjo okolico okrog 400.000 prebivalcev in to število iz dneva v dan narašča. Samo v letu 1947 se je povečalo število zaposlenih približno za 40.000. Število zaposlenih ljudi se je povečalo v letu 1947 za 30.000. V Beogradu se samo uči (na univerzi, v gimnazijah, srednjih in osnovnih šolah in v raznih tečajih) okrog 100.000 ljudi.

Prej vojno je šel Beograd s svojo ožjo okolico okrog 800.000 prebivalcev. Med vojno je bilo porušenih in poškodovanih nad 11.000 poslopij. Samo leta 1941 je bilo porušenih in poškodovanih okrog 800 poslopij, medtem ko je bilo štiri tisoč poslopij z deset tisoč stanovanjskih enot povsem onesposobljenih za uporabo. Zdaj šteje Beograd s svojo ožjo okolico okrog 400.000 prebivalcev in to število iz dneva v dan narašča. Samo v letu 1947 se je povečalo število zaposlenih približno za 40.000. Število zaposlenih ljudi se je povečalo v letu 1947 za 30.000. V Beogradu se samo uči (na univerzi, v gimnazijah, srednjih in osnovnih šolah in v raznih tečajih) okrog 100.000 ljudi.

Prej vojno je šel Beograd s svojo ožjo okolico okrog 800.000 prebivalcev. Med vojno je bilo porušenih in poškodovanih nad 11.000 poslopij. Samo leta 1941 je bilo porušenih in poškodovanih okrog 800 poslopij, medtem ko je bilo štiri tisoč poslopij z deset tisoč stanovanjskih enot povsem onesposobljenih za uporabo. Zdaj šteje Beograd s svojo ožjo okolico okrog 400.000 prebivalcev in to število iz dneva v dan narašča. Samo v letu 1947 se je povečalo število zaposlenih približno za 40.000. Število zaposlenih ljudi se je povečalo v letu 1947 za 30.000. V Beogradu se samo uči (na univerzi, v gimnazijah, srednjih in osnovnih šolah in v raznih tečajih) okrog 100.000 ljudi.

Prej vojno je šel Beograd s svojo ožjo okolico okrog 800.000 prebivalcev. Med vojno je bilo porušenih in poškodovanih nad 11.000 poslopij. Samo leta 1941 je bilo porušenih in poškodovanih okrog 800 poslopij, medtem ko je bilo štiri tisoč poslopij z deset tisoč stanovanjskih enot povsem onesposobljenih za uporabo. Zdaj šteje Beograd s svojo ožjo okolico okrog 400.000 prebivalcev in to število iz dneva v dan narašča. Samo v letu 1947 se je povečalo število zaposlenih približno za 40.000. Število zaposlenih ljudi se je povečalo v letu 1947 za 30.000. V Beogradu se samo uči (na univerzi, v gimnazijah, srednjih in osnovnih šolah in v raznih tečajih) okrog 100.000 ljudi.

Prej vojno je šel Beograd s svojo ožjo okolico okrog 800.000 prebivalcev. Med vojno je bilo porušenih in poškodovanih nad 11.000 poslopij. Samo leta 1941 je bilo porušenih in poškodovanih okrog 800 poslopij, medtem ko je bilo štiri tisoč poslopij z deset tisoč stanovanjskih enot povsem onesposobljenih za uporabo. Zdaj šteje Beograd s svojo ožjo okolico okrog 400.000 prebivalcev in to število iz dneva v dan narašča. Samo v letu 1947 se je povečalo število zaposlenih približno za 40.000. Število zaposlenih ljudi se je povečalo v letu 1947 za 30.000. V Beogradu se samo uči (na univerzi, v gimnazijah, srednjih in osnovnih šolah in v raznih tečajih) okrog 100.000 ljudi.

Prej vojno je šel Beograd s svojo ožjo okolico okrog 800.000 prebivalcev. Med vojno je bilo porušenih in poškodovanih nad 11.000 poslopij. Samo leta 1941 je bilo porušenih in poškodovanih okrog 800 poslopij, medtem ko je bilo štiri tisoč poslopij z deset tisoč stanovanjskih enot povsem onesposobljenih za uporabo. Zdaj šteje Beograd s svojo ožjo okolico okrog 400.000 prebivalcev in to število iz dneva v dan narašča. Samo v letu 1947 se je povečalo število zaposlenih približno za 40.000. Število zaposlenih ljudi se je povečalo v letu 1947 za 30.000. V Beogradu se samo uči (na univerzi, v gimnazijah, srednjih in osnovnih šolah in v raznih tečajih) okrog 100.000 ljudi.

Prej vojno je šel Beograd s svojo ožjo okolico okrog 800.000 prebivalcev. Med vojno je bilo porušenih in poškodovanih nad 11.000 poslopij. Samo leta 1941 je bilo porušenih in poškodovanih okrog 800 poslopij, medtem ko je bilo štiri tisoč poslopij z deset tisoč stanovanjskih enot povsem onesposobljenih za uporabo. Zdaj šteje Beograd s svojo ožjo okolico okrog 400.000 prebivalcev in to število iz dneva v dan narašča. Samo v letu 1947 se je povečalo število zaposlenih približno za 40.000. Število zaposlenih ljudi se je povečalo v letu 1947 za 30.000. V Beogradu se samo uči (na univerzi, v gimnazijah, srednjih in osnovnih šolah in v raznih tečajih) okrog 100.000 ljudi.

Prej vojno je šel Beograd s svojo ožjo okolico okrog 800.000 prebivalcev. Med vojno je bilo porušenih in poškodovanih nad 11.000 poslopij. Samo leta 1941 je bilo porušenih in poškodovanih okrog 800 poslopij, medtem ko je bilo štiri tisoč poslopij z deset tisoč stanovanjskih enot povsem onesposobljenih za uporabo. Zdaj šteje Beograd s svojo ožjo okolico okrog 400.000 prebivalcev in to število iz dneva v dan narašča. Samo v letu 1947 se je povečalo število zaposlenih približno za 40.000. Število zaposlenih ljudi se je povečalo v letu 1947 za 30.000. V Beogradu se samo uči (na univerzi, v gimnazijah, srednjih in osnovnih šolah in v raznih tečajih) okrog 100.000 ljudi.

MAKETA PALACE PREDSEDSTVA ZVEZNE VLADE FLRJ ZA KATREBE IZGRADITEV SO SE PRICELE PRIPRAVE NA LEVI OBALI SAVE

Rdeče armade. Potniška železnica trasa skozi novi del mesta drži vzporedno z avtomobilsko cesto v razdalji 700 m, dalje pri spodnjem vrtu Ade Ciganlije vodi čez Savo in pride do druge potniške železnice postaje. Beograd bo imel dve potniški železniški postaji. Prva bo v novem delu mesta na levem bregu Save, druga pa v sedanjem delu, nad avtokomando. Potniški železniški promet je izločen iz tovarnega, za katerega bodo zgrajene postaje po vsej periferiji mesta.

Prej vojno je šel Beograd s svojo ožjo okolico okrog 800.000 prebivalcev. Med vojno je bilo porušenih in poškodovanih nad 11.000 poslopij. Samo leta 1941 je bilo porušenih in poškodovanih okrog 800 poslopij, medtem ko je bilo štiri tisoč poslopij z deset tisoč stanovanjskih enot povsem onesposobljenih za uporabo. Zdaj šteje Beograd s svojo ožjo okolico okrog 400.000 prebivalcev in to število iz dneva v dan narašča. Samo v letu 1947 se je povečalo število zaposlenih približno za 40.000. Število zaposlenih ljudi se je povečalo v letu 1947 za 30.000. V Beogradu se samo uči (na univerzi, v gimnazijah, srednjih in osnovnih šolah in v raznih tečajih) okrog 100.000 ljudi.

GOJENCI SLOVENSKE POMORSKO-TRGOVINSKE AKADEMIJE V PIRANU

Prej vojno je šel Beograd s svojo ožjo okolico okrog 800.000 prebivalcev. Med vojno je bilo porušenih in poškodovanih nad 11.000 poslopij. Samo leta 1941 je bilo porušenih in poškodovanih okrog 800 poslopij, medtem ko je bilo štiri tisoč poslopij z deset tisoč stanovanjskih enot povsem onesposobljenih za uporabo. Zdaj šteje Beograd s svojo ožjo okolico okrog 400.000 prebivalcev in to število iz dneva v dan narašča. Samo v letu 1947 se je povečalo število zaposlenih približno za 40.000. Število zaposlenih ljudi se je povečalo v letu 1947 za 30.000. V Beogradu se samo uči (na univerzi, v gimnazijah, srednjih in osnovnih šolah in v raznih tečajih) okrog 100.000 ljudi.

GOJENCI SLOVENSKE POMORSKO-TRGOVINSKE AKADEMIJE V PIRANU MED UČNO URO V NOVIH PROSTORIH

Prej vojno je šel Beograd s svojo ožjo okolico okrog 800.000 prebivalcev. Med vojno je bilo porušenih in poškodovanih nad 11.000 poslopij. Samo leta 1941 je bilo porušenih in poškodovanih okrog 800 poslopij, medtem ko je bilo štiri tisoč poslopij z deset tisoč stanovanjskih enot povsem onesposobljenih za uporabo. Zdaj šteje Beograd s svojo ožjo okolico okrog 400.000 prebivalcev in to število iz dneva v dan narašča. Samo v letu 1947 se je povečalo število zaposlenih približno za 40.000. Število zaposlenih ljudi se je povečalo v letu 1947 za 30.000. V Beogradu se samo uči (na univerzi, v gimnazijah, srednjih in osnovnih šolah in v raznih tečajih) okrog 100.000 ljudi.

Epidemija kuge skozi stoletja

Lani je divjala v Egiptu strašna epidemija kolere, ki se po zaslugi energičnih pomorsko-zdravstvenih meri ni mogla razširiti po drugih celinah. Po vesteh iz Egipta je bila umrljivost 50 od 100. Se strašnejše pa so bile epidemije adijske kuge, ki se je v prejšnjih stoletjih mnogokrat razširila tudi v Evropi. Najtežja oblika kuge je tako imenovana pljučna kuga, ki pa se na areo makrokrat pojavlja. Nekoliko lažja oblika kuge — če besedo lažja sploh lahko uporabimo — je tako imenovana bubonska kuga (bubon je oteklina). Tudi pri lažjih oblikah kuge je odstotek umrljivosti zelo velik (v začetku epidemije do 95 odstotkov). Najpogostejša kuga je bubonska, zaradi česar lahko prednevamo, da so podatki o kugi v srednjem in novem veiku tjačev prave bubonske kuge. Stalna žarišča kuge pa so v Indiji in Kitajski, od koder se kakor plava širi po svetu. Bacil kuge, pod drobnogledno majhno zakrožno palčko, so odkrili leta 1894 in se lahko uničuje z dezinfekcijo. Bubonsko kugo prenasa ljudski podgane in drugi glodalci ter tudi bolha. Prava velika epidemija kuge je bila prevladna v Evropi za časa bizantinskega carja Justinijana. Takrat je divjala kuga več ali manj po vsej Evropi, pri nas pa je najbolj prizadela Zader, kjer je leta 545 trajala epidemija 3 mesece in opustošila mesto. Leta 990 je v Zadru kuga zopet divjala, v Kotoru pa je med epidemijo umrl velik del prebivalstva. Zelo težke epidemije kuge so bile za časa križarskih vojn. Tudi pri nas je kuga v tem času igrala usodno vlogo. Leta 1202 so sklenili križarji pogodbo z Benečani, da jih bo njihovo brodovje prepešalo v Palestino, še prej pa da bodo križarji za Benetke osvobodili Zader. Zader se je dolgo časa junaško upiral, končno pa se je moral predati zaradi kuge, ki je kostila po mestu. V letih 1347-1360 je divjala po Evropi tako imenovana črna smrt. Leta 1347 je izbruhnila iz kuge v Siciliji, leta 1348 je beneška v Maršellih in po vsej Franciji, po Španiji in Anglijski, leta 1349 pa po Švedski in Norveški. To je bila najtežja epidemija kuge v srednjem veku. Kjer je proglasila, da je kuga kazen božja, a kasneje so obdolžili žide, češ da zastrupljajo s kugo, zaradi česar se je pričel pregon. Črna smrt je opustošila tudi naše kraje. Najprej se je pojavila v Dubrovniku, ki je imel živahno trgovino z Vzhodom. Dne 13. decembra 1348 so pričeli prebivalci Dubrovnika cepati kot muhe. V 6 mesecih je umrlo 7370 Dubrovčanov. Dvajset dni zatem se je pojavila kuga v Splitu, zaradi katere je vse mesto skoraj izumrlo. Tudi v XV. in XVI. stoletju so naši kraji silno trpeli od strašnih epidemij kuge. In Dalmaciji se je kuga širila bodisi iz Bosne bodisi z morja. Leta 1428 je mesto Korčula popolnoma izumrlo ter ni nikdar več doseglo 7000 prebivalcev, ki je imelo takrat. Leta 1525 je kuga strašno beneška v Dubrovniku, kjer je umrlo 8000 ljudi, v dubrovniški okolici pa 12.000. Tega leta je v Splitu umrlo 6000 prebivalcev od 10 tisoč, ki jih je tedaj imel. Leta 1578 je težko trpela Istra. V XVII. stoletju je kuga težko prizadela obmorska mesta. Današnji veno zakon. V ozihih ulicah je bilo polno podgan. Leta 1607 je v Splitu od 4000 prebivalcev ostalo živih 1500, v Zadru pa od 7000 le 3000 prebivalcev. Zadržna velika epidemija kuge v Evropi je bila leta 1682, ki je zelo kostošila tudi v Sloveniji. Leta 1815 je divjala kuga v Dalmaciji, leta 1825 pa v Srbiji, kamor je prišla iz Turčije. V Carigradu je tega leta umrlo 150.000 ljudi.

Galicijski partizani v borbi proti Francu

Ceprav skuša Franco zamočiti odpor in borbo španskega ljudstva njemu, se partizanske akcije vedno bolj širijo, predvsem se partizanski napadi IV. galicijskega odreda. V veliki protipartizanski ofenzivi leta 1947 je sodelovalo 8.000 oročnikov, 3 polki Maročanov, 8 oboroženih policijskih stotnij in veliko število policistov in rotnikov. Kljub temu pa so partizani v tem času izvršili 308 akcij, pri katerih je bilo ubitih na stotine oročnikov ter večje število falanšinskih voditeljev in vojakov, ki so tako plačali s svojo glavno za stvarino zločine na španskem narodom. Leta 1947 se je glabo končalo za Franco, kajti partizanom v Galiciji pomagajo kmetje in sploh vse ljudstvo. Zaradi tega je Franco organiziral poseben sistem, s katerim hoče pokončiti partizane, ki so mu iz dneva v dan nevarnejši. Nov sistem obstoji v tako imenovanih «contra partidas». To so osamljene skupne oročnikov, policistov in kriminalcev, ki jih izpuščajo na prostost. Njihova naloga je v tem, da v partizanskih uniformah kradajo in ropajo po ozemlju, kjer operirajo partizani ter na ta način kompromitirajo partizansko gibanje. To dokazuje, kako globoko so padli falanšisti v njihovem sovrststvu so španskega naroda. V Villamartin de Valdeorras so št. stotnici vionilji v hišo nenaravno vdove ter ji ropali vse denar. Na njeno vpitje so pritekli sosede, ki so med napadali spoznali nekaj oročnikov iz bližnjega mesta. V neki majhni vasi v bližini Rus de Petin (Oreusa) so člani «contra partidas» ubili dva deklica. Ko so ju poslušili, go v spustili in jima narobili: «Povejta povsod, da smo vsi partizani taki». Podobni primeri, se vsak dan dogajajo v mučni Španiji. Partizani Galicije, Levanta, Aragone in Andaluzije pa se hrabro borijo proti Francu. Njegov udaril pa so tako hudi, da se oročniki, ki so znani po svoji privrženosti Frankovemu režimu, bojijo junaških partizanskih edinc ter odhajajo pronaže za premostitev v manj nevarna mesta. A. LOPEZ

IZKOPH ODHODNE CESTE SOLKAN - SEMPETER JE ADOLEVALO 77 DOLŽNIH BRIGAD ZA VEČ TISOČ DELAVCOV. NAJBOLJE USPEHE JE DOSEGEL BRIGADA S COLA, KI JE PREJELA VRIJANJE PRIZNANJA OKROJNO PREDNOVA ZA DOSEGLE TUDI BRIGADE IZ DORNBERG, ZELO DOBRE USPEHE SO DOSEGLE TUDI BRIGADE IZ DORNBERG, IZ ČETIRJE RAJONA NOVE GORICE, IZ VIVAPE, SOLKANA, S KRASA IN IZ BRD.

Poleg številnih delavcev, katerih pa jih še veliko primanjkuje, dela na gradilišču Nove Gorice srbska župska brigada bratstva in edinstva, ki dela s velikim delovnim poletjem. V mesecu juniju pa pride na gradilišče Nove Gorice večja število mladinskih delovnih brigad. Tri do štiri bodo predhodoma zaposlene pri gradnji stavb, ostale pa pri nadaljnji regulaciji potoka Korna in stalni obhodni čisti. Del mladinskih brigad bo stanoval v Rožni dolini. Stanovanjska za mladince so že dokončana. Prav tako bo preskrbljeno za sprejem novih delavcev. Pri Krombergu so že zgradili delavsko naselje. Dve stanovanjski zgradbi sta že pokriti, kmalu bo imela stroho tudi tretja menza in delavnice s skladiščem. Važno vlogo ima na gradilišču Nove Gorice tudi Zveza borov. V prošlavo zasedanja V. kongresa KP Jugoslavije so se med drugim soočili, da bodo pomagali in posepevali tekmovanje pri gradnji ter pazili za pravično uporabo in štednje s materialom ter za smanjšanje produkcijskih stroškov gradnje.

RAZMAH ČESKOSLOVAŠKE KINEMATOGRAFIJE

Dne 22. maja letos je bil v mestu Jesenice v neposredni bližini Prage odprt na Čekoslovaškem od osvojitve že 500. kinematograf za predstave ozkega filma (format 16 mm). Toda že pred tem, dne 30. marca, je bilo doseženo celotno število 500 kinematografov za ozki in normalni (35 mm) format. Z drugimi besedami pomeni, da je za tri leta od majske revolucije bilo povečano število kinematografov na Čekoslovaškem za več kot četrtino. Ta nagli tempo kaže, kako realno je bil izdelan dveletni načrt čekoslovaškega državnega filma, ki zajema vzgojo in uveljavljanje novih kadrov ustvarjalnih delavcev, ki bodo izločeni na eni strani direktno v praksi in na drugi strani na visoki filmski šoli, dalje vzgojo novih tehničnih kadrov in strokovnih sil, za katere prireja čekoslovaški filmski institut posebne strokovne tečaje. Tem potrebam se morajo prilagoditi opreme ateljejev in laboratorijev. Poleg dosedanjih laboratorijev v Zilnu, bodo razširjeni laboratoriji v Pragi in Bratislavi, kjer bodo postavljeni novi ateljeji. Čekoslovaška kinofakcija hoče doseči, da bo ob koncu petletnega načrta pripadal v čeških zgodovinskih deželah (Češka, Moravska in Sluzija) 1 sedež 10 prebivalcev, na Slovaškem pa, kjer je bilo število kinematografov izredno majhno, 20 prebivalcem. V zapadni Evropi pripada povprečno en sedež 9 in v ZDA 8 prebivalcem, toda št. kinematograf so samo v večjih mestih, medtem ko bo šel čekoslovaški film v vse vasi in mala mesteca, da tudi film pomaga likvidirati razliko med mestom in podeželjem, kateremu bo dal možnost kulturne zabave v kinematografih. Dne 9. maja 1945 je prevzela država na ozemlju Čekoslovaške 1.924 kinematografov. Dne 30. marca 1948, ko je bil odprt že 500. kinematograf od majske revolucije, je imela Čekoslovaška 2.424 kinematografov, njihovo število pa se bo do konca letošnjega leta povečalo na 2.750 kinematografov. V tem številu pa niso upoštevani kinematografi v šolah in tovarnah, kakor tudi ne v prostovni in ostali kinematografiji, ki jih čekoslovaški drž. film ne upravlja. Tako pridobljeni projektorji bodo uporabljeni tam, kjer so bile predstave samo z enim strojem, kar je imelo za posledico vse preveč dolge pavze med predstavami. Petletni načrt čekoslovaške kinofakcije skrbi tudi za teonično zboljšanje dosedanjih kinematografov, ki so bili, zlasti v času okupacije, zelo nevarni. Ob koncu petletnega načrta, ki ne skrbi samo za kvantitativno, temveč tudi za kvalitativno rast vrednote izdelanih filmov, bo čekoslovaška filmska proizvodnja med največjimi proizvodnjami na svetu. Po številu kinematografov se bo Čekoslovaška uvrstila med prve države sveta in bo prekosila tudi sedanjega število kinematografov v Franciji.

Prej vojno je šel Beograd s svojo ožjo okolico okrog 800.000 prebivalcev. Med vojno je bilo porušenih in poškodovanih nad 11.000 poslopij. Samo leta 1941 je bilo porušenih in poškodovanih okrog 800 poslopij, medtem ko je bilo štiri tisoč poslopij z deset tisoč stanovanjskih enot povsem onesposobljenih za uporabo. Zdaj šteje Beograd s svojo ožjo okolico okrog 400.000 prebivalcev in to število iz dneva v dan narašča. Samo v letu 1947 se je povečalo število zaposlenih približno za 40.000. Število zaposlenih ljudi se je povečalo v letu 1947 za 30.000. V Beogradu se samo uči (na univerzi, v gimnazijah, srednjih in osnovnih šolah in v raznih tečajih) okrog 100.000 ljudi.

NINO TONIETTI EN DAN MED GRŠKIMI OTROKI

Nino Tonietti je na svojem potovanju po Belgiji v neki obsejni vasi naletel na skupino grških beguncev z otroki. Reportaža govori o devrtinjah 11-letnega dečka Todorja Kiamaramarisa.

Pred menoj sedmi deček. Kakor uboga sestrada živalca je in se od časa do časa sunkoma obrne ter zasmiri z velikimi očmi. Poznam to duševno stanje, ker sem ga že videl pri drugih otrocih njegove starosti. Stiri ali pet let je od tega. Takrat so bili to prebivalci plemenskih vasi. Priznali so k nam partizanom, ko so bili Nemci požgali njihove domove in pobegli na mersarke kavijske vode, ki so pomagali partizanskim brigadam.

Sedaj vdirajo zastave narodov-magovalec nad nacizmom na Wilhelmstrasse, na ruševinah Brandenburških vrat, v Münchenu in na gnezdu Obersalsberg. Toda zakaj so še na svetu enajstletni otroci, kakor je tale Todor Kiamaramaris iz vasi Lefkimi? Ti živijo pod vtišom nečesa straholjnega, česar vse življenje ne bo moglo izbristati iz njihove zavesti. Živijo pod dojmom nečesa, kar bi se ne smelo več povrniti, potem ko so zadnji SS-ovci in zadnje fašistične vrste straje zapustile Grčijo.

Todor Kiamaramaris nima sedaj slika več. Njegove oči, mati in brat so mrtvi. V enem dnevu so jih pobili monarho-fašisti. Todor ima samo strico, ta pa je daleč z Markosom. Bori se za svobodno Grčijo s puško v roki in na čepici ima modro kokardo z belim tritokotnikom.

V njegovo rojstno vas so leta 1945, prišli monarho-fašisti. Najprej so zepili tolo in namestili v njej posadko. Todor je do tedaj hodil v drugi razred. Od tega dne dalje pa ni hodil več, kajti šola v Lefkimi ni več odprla svojih vrat. Učitelj so vojski atenske vojske v januarju 1946. prišli in odpeljali na otoko.

Po enem letu, januarja 1947., so z bližnjih gor okrog Lefkimi prišli prvi Markosovi partizani. Zenske so ravnale pred edino veliko trgovino potprejizno čakale na razdelitve moka, ko so zasilale eksplozivne ročnih bomb in praske avtomatnega orožja. Tekle so domov in brez nate so je vsa vas zadelo borila proti zatiralcu. Z orožjem in brez orožja so se borili otroci, moške in žene. Borili so se s silo, ki jo daje človeku obup v pridruženju bližnje osvojitve. Posadka atenske vojske se je po devetnajsturnem boju umaknila v dolino in partizani so prišli v Lefkimi. Ponosno je ljudstvo sprejelo svoje brate in brez joka pokopalo mrtve.

Naslednje dni se je življenje polagoma umirilo. Todor pripoveduje tako: Ko so prišli partizani, smo spet delali tako kot prej, ko se ni bilo monarho-fašistov. Mati je mesila kruh in ga nosila v peč za ob petih zjutraj, ker ni bilo več policijske ure. Ded je hodil vsako soboto na trg. Odkar so prišli partizani, je bilo treba enkrat na teden skupaj obravnati vse vake zadeve, preden se je kaj odločilo. Tudi moj oče, ki je bil brez ene noge — izgubil jo je bil v tej vojni — je šel. Otroci — tudi moj brat, je bil večji od mene — smo hodili na grške okrog vasi in se igrali kot nekdo, ko se ni bilo atenskih vojakov. Dokler pa so bili oni v vasi, nismo mogli nikamor, kafi na okolice gride so postavili strazne in strojnike in nihče ni smel mimo.

Mnito je nekaj mesecev. Neki večer so se vrnili vojski monarho-fašisti. Ni jih bilo samo sto, oblečenih v grške uniforme in oboroženih z grškimi puškami. Bili so dobro oblečeni — kot Američani. Imeli so majhne ameriške avtomobile in vsak vojak je imel strojnico. Preden so prišli v vas, so zabeli streljati s topom in porušili več kot polovico hiš. Tedaj so se morali partizani umakniti. Kdor je bil v vasi, je bil z njimi. Ljudje so si nalozili orožje, kar so ga mogli nositi. Mnogo pa jih je moralo ostati, starčki in invalidi, kakor naj bi bili korakali s partizani do gora bez strmine in prepade, kilometre in kilometre pod zovračnikovim ognjem?

Ko partizanov ni bilo več v vasi, so prišli monarho-fašistične skupine. Ogenj v vasi je se pred dvema urama ponehal in globoka tišina je stopila med hiše in na prame ooste. Šeriti za okni so ljudje, ki so ostali doma, poslušali suhe, srdite ukaze atenskih oficirjev. Majhni avtomobili so se vrtili med hišami in razvalinami hiš, ki so jih bili razbili topovi. Bila je zora. Iz avtomobilov in kamionov so vojaki obrnili strojnice proti oknom. Vojaki so istopili, zvočnik s kamiona pa je grmel na stanovanca, naj v desetih minutah izpraznijo hiše in odidejo na cesto. Ko so bili ljudje na cestah, so prišli drugi vojski s petrolejskimi posodami in začeli zabigati. Ljudje so prosili, da bi smeli kaj rešiti iz grobišč hiš. V odgovor so starega postnega sla, ki se je vrgel v plamene voze hiše, da bi vzel plašč, zgrabilo, ga tepli in pripeljali na sredo trga. Potem je vojak vrgel vanj velik kamen in ga zadel v glavo. Starček je padel. Nato so se drugi vojski metali vanj kamene toliko časa, dokler ni bila starčeva glava uzman kup krvi.

Desetletno dekle, malo To-

dorjevo tovaršico pri igrah, ki je prestrašena začela kričati, je pod-narednik tako oklofutal, da je o-medlela. Razum se ji ni več pov-rnil. Neka zenska Euanthija Leventi, za katero je monarho-fašistični oficir trdil, da jo je v-del na oknu, ko je streljalo proti vojakom, je bila obsojena na smrt in takoj s sekuro obglavljena. Stiri deklice in sedemde-setletno staro so posilili.

Todor Kiamaramaris ni videl, ka-ko so ubili njegove starše. Vlekli so ga pred vojake, ki so hoteli vedeti imena. Bili so ga z bičem po obrazu, ker ni znal hišesar po-vedati. Mat Todor dvigne na be-lu lasa in mi pokaže znake bi-čanja. Sedaj je nehal jesti, toda glava ni dvignil. Premišljuje. Za-lostno je videti premišljevali ta-kega otroka. To je tragično živ-ljenje grških otrok. Kot odrasli borci poznajo lakoto, ječe, mo-narho-fašistične vojake, teroriste, ksilose, streljanja ameriških le-tal. Podobno kot Todorju so mno-gim ubili starše in brate. Za srečnega imajo tistega, ki mu je ostal vsaj eden od staršev. Ta pa je v gorah z Markosom.

Medtem ko govorim s Todor-jem, vem, da so okrog mene še drugi otroci, za katere nihče ne ve imena ne priimka. Našli so jih, ko so v joku in obupani ta-volno brez cilja po obmejnih go-rah. So stari, ki jih ne bi verjel, če bi jih ne videl z lastnimi očmi in če ne bi prebil ves dan sredi teh otrok.

67% prebeglih grških otrok je fe-ličnih. V Larisi je bilo od 1622 učencev 1177 bolnih. Od teh je bilo 951 v težjih ali lažjih oblikah bolnih za jetiko ali so bili izhira-ni, 877 je bilo hudo, slabokotnih, 142 bolnih na žlezah, 70 trajno malarčnih, 229 rahitčnih. V Ni-gritu, severnogrški vasi, je bila med vpadom monarho-fašistov 23. julija lani s sekuro pobita celotna družina zdravnika Soula. Šest mesecev starega otroka, zdravni-škovega sina, so našli še živega v rokah pobite matere. Umrli so tudi njega in njegovo pestunjo Efrrosimi Frangas in njene tri hčerke Anastasio, Maroudino in Evariantjo, deklice stare 14 do 18 let. To so mi pravili otroci, ki so morali vse to gledati. Njihov dečki tovariš pri igrah, Stelios Apostolakis, je bil z rassodbo vo-jškega sodišča uvrščen v Lam-tji lanskega 13. avgusta. BEO mu je petnajst let.

Vse to sem videl in zvedel pred kratkim, ko sem se odpravil k skupini grških otrok, starih 5 do 14 let, ki so nedavno prispeli iz svoje domovine. Rečel križ svobode demokratične države jih je rešil gočene smrti.

„NAŠA PESEM NAJ ZAORI...“

S PRVEGA KONGRESA DELOVNE MLADINE TRZASKEGA OZEMLJA

Kamenje nam pripoveduje...

...o davnih dobah zemeljske preteklosti, o katastrofah, o izumrlih živalih in rastlinah in o prvem svitanju človeške kulture

Znanost nam ne more niti danes z gotovostjo odgovoriti na vprašanje, v kakšnem stanju je zemeljska notranjost. Največji učenjak, so skušali razgledati temo s tega vprašanja, ki stalno muči ljudi, ki preučujejo naš planet - valic temu pa je zadeva še vedno nejasna. Medtem ko nekateri trde, da je zemeljska notranjost tekoča, zamegljuje drugi njih dokaze in nam nudijo druge, ki naj bi nas prepričali, da je zemeljska notranjost trda; in končno prihajajo še tretji s trditvijo, da je zemeljska notranjost plinasta.

Kdo bi se spoznal v tej klopčici domnev. Kamenje nam je tu vsaj do neke mere ponudilo pomoč, ker je neovmorno dokazalo, da je snov v nekaterih delih zemeljske notranjosti tekoča in da pehaja, zdaj pod zemljo, zdaj na nji, v rudni agregat, v čvrsto kamenje. Kamenje nam je razodelo, da se zemeljska notranjost nepreravno giblje; to zibanje je posledica ti-sinega silnega pritiska, ki ga ka-meniti ovoj ustvarja s svojo težo ter povzroča zdaj strašne potrese,

zdaj to, da se posamezni deli zemeljske površine dvignejo v visoke planine in da se drugi deli globoko ponižajo; nastajajo doline, ki so imeli dovolj za orodje primernega kamena, kulturno bolj napredoval nego ljudje v pokrajinah, kjer takega kamena ni bilo. Tako je pračlovek na sedanjih francoskih tleh stal višje od diluvialnega pračloveka v Nemčiji, ker je prvi imel dovolj pripravljene kamena, drugi pa ne.

Kamenje je tedaj dalo smer človeškemu kulturnemu delovanju, ono nam je odkrilo vse, kar vemo o prvih sledovih človeškega rodu. Ono nam je otelo iz mnogih zabod, v katere je zašel človek iskaje odgovor na vprašanje o bistvu sveta in življenja - privedlo nas je k resnici. Kamenje nas je naučilo ljubiti prirodu, občudovati njene stalne zakone, ki jih navdaja ubranost, kar tako močno deluje na našo duševnost, posvečuje naš razum in nam ogreva srce za vse, kar je lepega in blaznega. Kamenje nam je pomagalo odkriti skrivnosti prirode in razumeti, da ta svet ni ustvarjen zgolj za nas, da pismo nikaka privilegiranca nima, marveč smo le člen v veliki verigi naravnih bitij.

Miniaturene države v Evropi

ZANIMIVI OSTANKI IZ FEVDALNE DOBE, KI IMAJO SVOJO NEODVISNOST ZAČRTANO LE NA ZEMLJEVIDIH

Pri pazljivem pogledu na zemlje vid Evrope je mogoče takoj zapaziti na njem pet majhnih držav, od katerih največja ima malo večjo površino kakor Moskva, vse ostale skupno pa tudi krajaj dosežejo to površino.

Vlasko v Pirenejih, daleč od prometnih cest, v dolini, obkroženi od snežnikov, medtem ko jo z druge strani Ren loči od Svico. Pokriva 159 km² in ima okrog 12.000 prebivalcev. Ti se bavijo z živinorejo, sadjarstvom in vinogradništvom. Predvsem izvažajo živino, žito in sadje ter bombazevinaste izdelke. Zakonodajno telo kneževine je Landtag (deželni svet), ki ima 15 članov. Svet se sestaja enkrat letno in je izvoljen s splošnimi volitvami. Vladajo knezi, so se že davno preselili iz kneževine na Dunaj, kjer je še sedaj knežja pisarna. Glavno mesto republike je Vaduz. Kneževina obstaja od 1719 leta; od 1815 do 1866 je bila član nemške zveze držav, kasneje pa, do konca prve svetovne vojne, pod Avstrijo, a od 1921 dalje je v uniji s Svico.

Republika San Marino (64 km²) je od vseh strani obkrožena od Italije in jo tvori gručevnata pokrajina med pokrajini Pesaro, Urbino in Forlì, južno od Riminija. Prebivalcev ima okrog 15.000. Bavijo se z vinogradništvom in živinorejo. Vrhovni zakonodajni organ je glavni svet (Consiglio generale), ki ima 60 članov. Te volijo pri splošnih volitvah na 9 let.

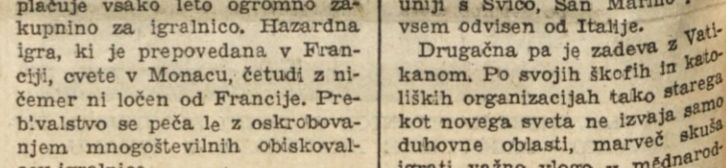
Kneževina Monaco (22 km²) leži na obali Sredozemskega morja in ima kopensko mejo s Francijo. Domačini so Monagaski — meščani Italijanov in Francozov. Narodni svet kneževine se sestoji iz 21 članov, ki jih volijo je avtohtoni prebivalci. Kneževina ima okrog 25.000 prebivalcev v treh med seboj povezanih mestih. V enem teh mestec, v Monte Carlu, je znamenita igralnica, last delniške družbe morskih kopalskih. Družba s tem skromnim imenom

ve: Patrimonium sancti Petri — imovine sv. Petra, ki je obsegala precejšen del Srednje Italije. To cerkveno državo je Italija likvidirala leta 1870 in Rim proglasila kot prestolnico italijanske države. Kasneje je Italija z garancijskim zakonom iz 1871 priznala papežu samo častne pravice, verena, diplomatsko imuniteto, svobodo obhajanja, užitek in imuniteto Vatikana, Laterana in Castel Gandolfa. Papež ni pristal na ta zakon in je sebe proglasil za evatikanškega jejnika ter od tedaj ni zapustil Vatikana.

Italijanski fašisti so v želji, da s pomočjo papeža dobe vpliv na katoliško prebivalstvo Italije, leta 1929 sklenili s papežem tako imenovano lateransko pogodbo o ustanovitvi papeževе države v območju Vatikana in Laterana. Od tedaj je Vatikan država zase.

Kako si moremo pojasniti obstoj pritlikavcev med državami? Predvsem izhajajo vse več ali manj iz časov fevdalne dobe, ko je vsa Evropa obstajala ali polstavila ali polnepravilna ali polkneževinska ali polkneževinska. Večina teh kneževin je prišla v sestav večjih držav, ki danes tvorijo Evropo. Med zadnjimi so se zedinile v enotni državi v drugi polovici 19. stoletja male države in kneževine Italije in Nemčije. In tu in tam so se nekateri ohranili kot države-pritlikavci.

Kajpada se o samostojnosti teh držav ne more govoriti. Z davno so jih močnejše sosedne kapitalistične države spravile pod svoj vpliv. Andora je pod dvojnimi pokroviteljstvom: posvetnim Francije in duhovnim španskega škofa Urgelskega iz Seo de Urgel. Vsak pokrovitelj imenuje svojega namestnika, ki jim mora prebivalstvo plačevati precejšnje davke. Liechtenstein je itak v

LIECHTENSTEIN, SAN MARINO, MONACO IN VATIKAN V PRIMERJAVI Z MOSKVO

plačuje vsako leto ogromno za-kupnino za igralnico. Hladna igra, ki je preprevadna v Fran-ciji, cvete v Monacu, četudi z ni-čemer ni ločen od Francije. Prebivalstvo se peča le z oskrbova-njem mnogostevilnih obiskoval-cev igralnice.

Najmanjša država Evrope, Vatikan, ima samo 44 ha površine. Vatikan je skozi stotletja rezidenca vrhovnega poveljarja katoliške cerkve papeža. Pokriva Vatikanski grič in obsega papežev dvorec, lateransko palačo, cerkev sv. Petra, S. M. Maggiorre in cerkev sv. Pavla. Vatikan ima svojo železnico in tadjsko oddajno postajo.

Začeni od druge polovice osme-ga stoletja pa vse do 1870 so bili papeži s kratkimi presledki tudi svetni poveljarji cerkvene države.

Sovjetska odrska dela, nagrajena v letu 1948

V letu 1947 so si pridobili Stalinovo nagrado 4 sovjetski dramatik. Boris Ramešnikov, Avgust Jakobson, Nikolaj Virta in Anatolj Safranov so stiri dramatik različnih generacij, ki obravnava različne probleme in razložne sloje. Vendar imajo skupno pojmovanje o življenju, njih ljubezen do domovine in zanimanje za interese ljudstva.

V VODO, NA SONCE, NA ZRAK...

Boris Ramešnikov lahko ime-nujemo veterana sovjetske dra-matike, saj piše že četrta stoletja. V začetku je bil igralec in novi-nar, izkušenost, ki mu je bila v veliko korist pri kasnejšem de-lu. Kot novinar je imel priliko spoznati z vseh strani življenje, njegova opazovalna moč se je razvijala, njegovo delo na odru pa mu je pomagalo do spozna-nja gledališča in tehnike za osvle-žitev gledalcev.

vse resnične in prepričevalno. Prvo nagrado je prejela tudi «Borba brez fronte» znanega estonskega dramaturga Avgusta Jakobsona. Delo prikazuje glo-boko socialna nasprotja v tej mali državi pred uveljavljenjem sovjetskega sistema. Vsebinska apo-ninja na Gorkijev «Sovražnik», Jakobson, ki je svoj čas delal na neki žagi, je doobrat spoznal življenje v takem okolju. In prav to obdelava v svoji knjigi v bistrostrojnem dobrega opazovalca zna-čaja naša izražanja. Pomembno na socialna nova vsebine bo delo približala bralcu katere koli na-rodnosti.

Nkolaj Virta je pričel svoje književniško delo z romanom. S prvo knjigo «Samota» je bil postal slavjen. Njegov dramski prvenec «Zemlja», zajet iz gor-

skratka, kamenje nam je pore-dalo, kako je zemeljska površina dobila razne oblike (gore, ravnine, doline, itd.); tudi to smo zvedeli, da je bila vnanja podoba v raznih geoloških dobah različna, zakaj oblike zemlje se je vse-kdar spreminjalo, se spreminja danes in bo še v bodoče toliko časa, dokler bo naš planet samostojno telo v vesmiru.

Dočim nam kamenje pripo-veduje o razvoju frdega, kamene-ga ovoja naše zemlje, izvemo od njega tudi o življenju na zemlji in o razmerah, ki so to življenje omogočile in ga vodile. Kjer ko-likopljemo v mehkem laporu, ki tvori toliko naših manjših hribov, pa po peščinih ali po go-stem apnenecu in dolomitih povod nam bo kamenje odkrilo kako stran zgodovine naše zemlje. V plasteh kamena je shranje-na do ga vrsta okamenelih živali in rastlin, ki ne pričajo samo o postanku tega kamena, marveč tudi o razmerah, v katerih so se te živali razvijale in živele.

Odkritje spominske plošče književnikom

V Domu Zveze jugoslovanskih književnikov v Beogradu so prejšnji mesec odkrili spominsko ploščo književnikom, ki so padli v osvobodilni vojni. S tem vidnim znakom hobejo ohraniti naši književniki nepozabno spomin na tovaršice, ki so se s peresom in orožjem borili za boljšo bodočnost svojih narodov, s svojim de-lom pokazali primere plemenite-ga rodoljublja in s krvojo zapela-tili svojo napredna svobodnomi-selna prepričanja. V novi ljudski knjigo je v mehkem laporu, ki tvori toliko naših manjših hribov, pa po peščinih ali po go-stem apnenecu in dolomitih povod nam bo kamenje odkrilo kako stran zgodovine naše zemlje.

XI. vsesokolski zlet v Pragi

Stadion v Pragi, ki nosi ime T. G. Masaryka, sprejme hkrati »samo« 16.000 telovadcev in 300.000 gledalcev

Na XI. vsesokolskem zletu v Pragi pride okoli 400 najboljših jugoslovanskih fizikulturnikov, ki bodo po večini prvič v svojem življenju obiskali slavno glavno mesto CSR. Zletni članovinski odbor potrebuje za prenočišča 200.000 telovadcev 210 vagonov slam. Z udeleženci iz Francije pride tudi godba, ki bo štela 130 mož.

Da bodo telovadci res priprav-ljeni, so se po vseh družtvih iz-vedle izbrane tekme. Telovadci, ki niso dosegli 80% dosegljivih točk, ne bodo smeli nastopiti.

raščajnic in 208.000 članov in članice, bo potrebno 644 posebnih vagonov s 16.500 vagoni. Kritični dnevi bodo od 29. junija, ko končajo naraščajniški dnevi, pa do 2. julija, ko se začne članski.

Tudi sovjetski telovadci se skrbno pripravljajo na zlet. V Pragi bo nastopalo preko 400 sovjetskih fizikulturnikov. 20. VII. bo skozi Prago korakalo v spre-vedu 70.000 moške dece. Povorka se bodo udeležili samo dečki nad devetimi leti starosti in deklice, ne mlajše od 11 let.

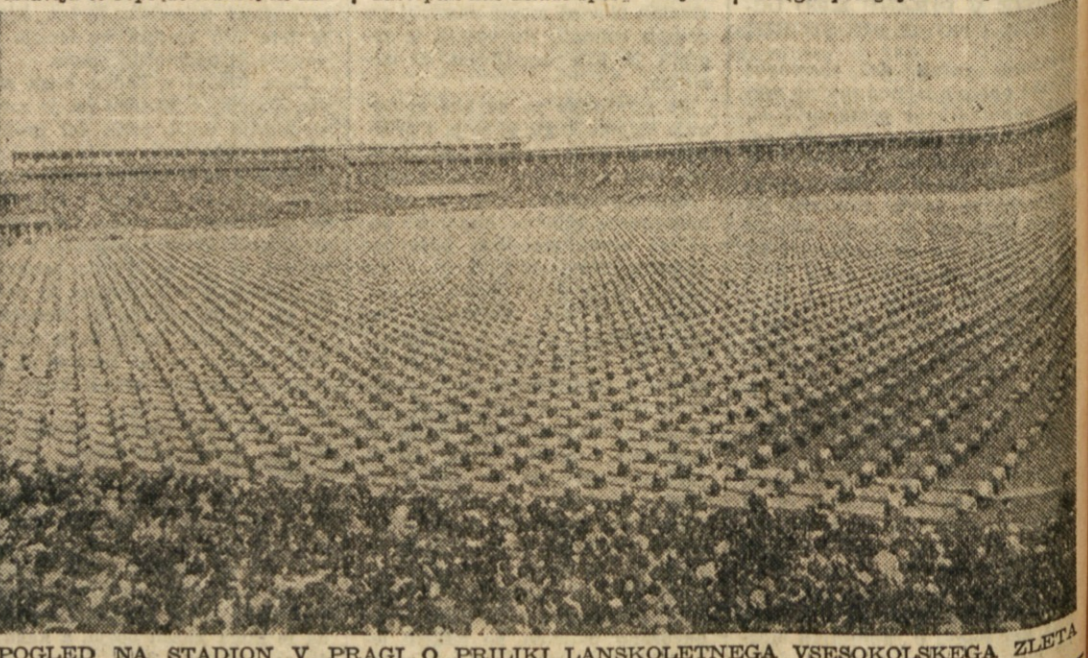
Dnevi naraščanja bodo od 23. do 29. junija. 27. bo povorka skozi Prago, v kateri bo korakalo 36 tisoč naraščajnikov in 63.000 naraščajnic. Te bodo nastopale tri-krat, ker jih gre na telovadišče »samo« 16.000 naenkrat. Ker ne bodo moge vse nastopiti na telovadišču, bodo nastopile na pro-storu okoli telovadišča, ki je kljub temu da je največji iz vrste na svetu, vseeno premajhen; v njem bo prostora za 300.000 gledalcev.

Z brzovlakom so včeraj ponoči odpotovali preko Ljubljane v So-fijo igralci tržaške reprezentan-ke v košarki pod vodstvom tov. Marja. 12 igralcev in 12 igralcev sestavlja to reprezentanco, ki ima

Najmanjši slovenski narod Lu-žički Srbi, bodo nastopili s svojimi narodnimi pesmi. Prirediti bodo tudi lužičko — arbski večer v sklopu slovenskih večerov, ki jih ima na sporedu Slovanski odbor

Zopet tržaška reprezentanca na balkansko - srednjeevropskih igrah

Z brzovlakom so včeraj ponoči odpotovali preko Ljubljane v So-fijo igralci tržaške reprezentan-ke v košarki pod vodstvom tov. Marja. 12 igralcev in 12 igralcev sestavlja to reprezentanco, ki ima

POGLED NA STADION V PRAGI O PRILIKI LANSKOLETNEGA VSESOKOLSKEGA ZLETA